

EXPUNERE DE MOTIVE

În dreptul intern și internațional se manifestă o evoluție către abolirea pedepsei cu moartea, atât la nivel general, cât și pentru actele comise în timp de război.

La nivel european, o etapă esențială a procesului de abolire a pedepsei cu moartea a fost parcursă prin adoptarea în anul 1982 a Protocolului nr.6 la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (Convenția), la care România este parte din 20 iunie 1994. Protocolul nr.6 a fost ratificat de majoritatea statelor părți la Convenție, inclusiv de către România și este primul instrument juridic din Europa și din lume care prevede abolirea pedepsei cu moartea pe timp de pace, fără a fi permise derogări în cazul situațiilor de urgență sau rezerve.

Evoluții semnificative în sensul abolirii pedepsei cu moartea au avut loc și în alte foruri internaționale. Astfel, în luna iunie 1998, Uniunea Europeană a adoptat « liniile directoare referitoare la politica sa față de țările terțe privind pedeapsa cu moartea » care, inter alia, se opun pedepsei cu moartea în toate circumstanțele, ceea ce face ca Protocolul nr.13 să fie compatibil cu reglementările Uniunii Europene în materie. În cadrul Organizației Națiunilor Unite, a fost adoptat în anul 1989 un al doilea Protocol opțional la Pactul Internațional privind drepturile civile și politice, vizând abolirea pedepsei cu moartea. Comisia Drepturilor Omului din cadrul ONU a adoptat periodic rezoluții cerând stabilirea de moratorii asupra execuțiilor, în vederea abolirii complete a pedepsei cu moartea. Trebuie de asemenea menționat faptul că pedeapsa cu moartea a fost exclusă dintre pedepsele pe care Curtea Penală Internațională și Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie și Rwanda sunt autorizate să le impună.

O altă etapă importantă a reprezentat-o Conferința Ministerială Europeană asupra Drepturilor Omului de la Roma (3-4 noiembrie 2000), prilejuită de aniversarea a 50 de ani de la adoptarea Convenției. Conferința s-a pronunțat clar în favoarea abolirii pedepsei cu moartea și pe timp de război. În cadrul Rezoluției II, adoptată de Conferință, cele câteva state membre ale Consiliului Europei care nu aboliseră încă pedeapsa cu moartea sau care nu ratificaseră Protocolul nr.6 au fost chemate să ratifice cât mai curând posibil acest Protocol și, între timp, să respecte strict un moratoriu asupra execuțiilor. Prin aceeași Rezoluție, Conferința a invitat Consiliul de Miniștri « să considere oportunitatea încheierii unui nou protocol adițional la Convenție care să excludă posibilitatea menținerii pedepsei cu moartea privind actele comise pe timp de război sau în cazul iminenței amenințării cu războiul (para.14 al Rezoluției II) ».

În conformitate cu textele adoptate la Roma și în contextul considerațiilor Comitetului Miniștrilor privind « follow-up-ul » Conferinței, Guvernul Suediei a prezentat o propunere privind un protocol adițional la Convenție în cadrul celei de-a 733-a reuniuni a adjunctilor miniștrilor afacerilor externe ai statelor membre ale Consiliului Europei (7 decembrie 2000). Proiectul de protocol propus s-a referit la abolirea pedepsei cu moartea pe timp de război și de pace. Comitetul Director asupra Drepturilor Omului (CDDH) și Comitetul de experți privind Evoluția Drepturilor

Omului, organisme de lucru ale Consiliului Europei, au elaborat un proiect de protocol și raportul explicativ, în cursul anului 2001. CDDH a transmis documentele Comitetului Miniștrilor la data de 8 noiembrie 2001.

La 21 februarie 2002, Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei a adoptat textul Protocolului nr.13 la Convenția privind abolirea pedepsei cu moartea.

Protocolul a fost deschis spre semnare statelor membre ale organizației, semnatare ale Convenției, în cadrul sesiunii a 110-a a Comitetului Miniștrilor, care a avut loc la Vilnius la 3 mai 2002. Cu acest prilej România a semnat acest instrument juridic internațional.

În Preambulul Protocolului se arată că scopul urmărit prin intermediul acestui nou instrument juridic cu vocație universală îl reprezintă asigurarea dreptului fiecăruia la viață, abolirea pedepsei cu moartea fiind esențială pentru apărarea acestui drept.

În sensul celor de mai sus, statele-părți vor acționa în vederea abolirii pedepsei cu moartea în toate circumstanțele, deci inclusiv în timp de război.

Se acceptă abolirea pedepsei cu moartea, astfel încât nimeni nu va mai putea fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat, inclusiv în timp de război sau în pericol iminent de război. Nici o derogare sau rezervă la dispozițiile Protocolului nu este admisă.

Protocolul nr.13 este compatibil și cu prevederile actuale ale legislației române care nu mai prevede pedeapsa cu moartea pentru nici o infracțiune.

Data fiind importanța pe care România o acordă promovării unei politici active în sfera apărării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și faptului că domeniul respectiv reprezintă atât un subiect de preocupare în cadrul unor organizații de prestigiu în care România este membră (ONU, OSCE, Consiliul Europei), cât și un criteriu politic de referință pentru aprecierea nivelului de pregătire a unei țări pentru aderarea la Uniunea Europeană, este oportun ca țara noastră să devină parte la Protocolul nr.13 la Convenție, încheiat la Vilnius la 3 mai 2002.

Menționăm faptul că statele membre ale Consiliului Europei care au semnat Protocolul pot deveni parte la acesta prin ratificare, acceptare sau aprobare.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care, în conformitate cu prevederile Legii nr.4/1991 privind încheierea și ratificarea tratatelor, vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NISTASE

Nr. 992 / 26.04.2002
Data 25.04.2002

Nr. 1709 / PM
Data 24.04.2002

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
CA | 1590 | 26.04.2002

Nr. 20/4381
Data 24.04.2002

Nr. C16/1378/5 aprilie 2002

Aprob,
Ion Iliescu
Ion ILIESCU,
Președintele României

Propun aprobarea

Adrian NĂSTASE,
Prim-ministru al României

MEMORANDUM

De la: Domnul Mircea Dan GEOANĂ, ministrul afacerilor externe *Mircea Dan Geoana*

Avizat: Doamna Rodica STĂNOIU, ministrul justiției *Rodica Stănoiu*

Tema: Semnarea Protocolului nr.13 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea

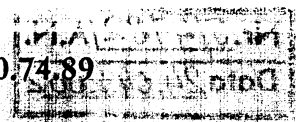

La 21 februarie 2002, Comitetul Miniștrilor Consiliului Europei a adoptat textul Protocolului nr. 13 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, la care România este parte din 20 iunie 1994.

Protocolul va fi deschis spre semnare statelor membre ale organizației, semnatare ale Convenției, cu ocazia celei de a 110-a sesiuni a Comitetului Miniștrilor, care va avea loc la Vilnius la data de 3 mai 2002.

În Preambulul Protocolului se arată că scopul urmărit prin intermediul acestui nou instrument juridic cu vocație universală îl reprezintă asigurarea dreptului fiecăruia la viață, abolirea pedepsei cu moartea fiind esențială pentru apărarea acestui drept.

Statele-părți la Protocol sunt hotărâte să acționeze, în sensul celor de mai sus, în vederea abolirii pedepsei cu moartea în toate circumstanțele.

Astfel, ele recunosc abolirea pedepsei cu moartea în așa fel încât nimeni să nu fie condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat. Nici o derogare sau rezervă la dispozițiile Protocolului nu este admisă.

Protocolul nr.13 este compatibil cu reglementările UE, având în vedere că în iunie 1998, Uniunea a adoptat "liniile directoare referitoare la politica sa față de țările terțe privind pedeapsa cu moartea" care, *inter alia*, se opun pedepsei cu moartea în toate circumstanțele.

Data fiind importanța pe care România o acordă promovării unei politici active în sfera apărării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și faptului că acest domeniu reprezintă un subiect de preocupare atât în cadrul organizațiilor în care România este membră (ONU, OSCE, Consiliul Europei) cât și, din ce în ce mai mult, la nivelul Uniunii Europene, considerăm oportună semnarea de către țara noastră a Protocolului nr.13 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea, cu ocazia celei de a 110-a sesiuni a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei care va avea loc la Vilnius, la 3 mai 2002.

Având în vedere cele de mai sus, **p r o p u n e m:**

1. Aprobarea semnării Protocolului nr.13 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea, cu ocazia celei de a 110-a sesiuni a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, care va avea loc la Vilnius, la 3 mai 2002.

2. Protocolul să fie semnat de ministrul afacerilor externe al României sau de către reprezentantul său desemnat să participe la reuniunea ministerială menționată, care să primească depline puteri, în acest sens.